

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1900

XXIX. évfolyam. 184. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szombat augusztus 11.

Rendezés és javítás.

Nagybecskerek, augusztus 11.

A közigazgatás javítása szempontjából nagy lépést jelent a községi közigazgatási tanfolyamok létesítése, melyek ez évi szeptember hó első napjaiban akadálytalanul megkezdhetik működésüket úgy a fővárosban, mint a kilenc vidéki városban, a hol tanfolyamokat állítanak fel.

A szervezés végső munkáját tegnap végezték el, az érdeelt miniszteriumok és szakkörök képviselőinek szaktanácskozásán.

Ezen az ankéten a tanfolyamok tényleges életbeléptetésére vonatkozó végrehajtási rendelet intézkedéseit és a tanfolyamok tananyagát véglegesen megállapították. Ezzel a közigazgatás rendezése és javítása céljából megindított akció első sorozata szerencsésen tető alá került.

Első sorban elismerés és méltánylás illeti meg azokat a jeles szakembereket, akik a községi közigazgatási tanfolyamok előkészítésére vonatkozó szervezési munkálatokban részt vettek és nagybecsi tudásukat, széleskörű gyakorlati tapasztalataikat értékesítették a reform sikere érdekében. Külön ki kell emelnünk ezek között a tanfolyamok kitünő kormánybiztosának, Ruffy Pálnak és a belügyminiszteriumi kodifikáló-osztály nagytudású vezetőjének, dr. Némethy Károly osztálytanácsosnak buzgóságát, ügyszeretét és nemes ambícióját, melylyel ezt a mindenesetre nehéz, sok körültekintéssel és még több munkával járó feladatot, a szervezés munkáját oly gyorsan és mégis minden tekintetben kielégítő, megnyugtató módon megoldották. Ennek a nagy nyereségnek hasznát, a melyet a községi közigazgatási tanfolyamok jelentenek, közigazgatásunk terén mihamarabb élvezni is fogjuk.

Valóban mindnekielőtt a községi közigazgatás szorul javításra. A községi köz-

igazgatás jelentősége, a folyton szaporodó állami teendőkkal és rohamosan fejlődő közgazdasági, forgalmi, társadalmi viszonyainkkal lépést tartva, folyton emelkedik. A régi jobbágy-községek hajdani iródiákja gyanánt alkalmazott írástudó emberből, a falusi nótáriusból, ma már az állami, törvényhatósági és községi igazgatás egyik legfontosabb tényezője növekedett fel. Ehhez a nagy és fontos feladatukhoz képest a községi és körjegyzőknek előképzettségét és különösen gyakorlati szakképzettségét fokozni kellett. A most megnyitott közigazgatási tanfolyamoknak ez a legközelebbi célja. Minden tekintetben jól iskolázott, kellő szakképzettséggel bíró községi és körjegyzőket akarunk nevelni, akik már ezen tanfolyamok elvégzése és a megkívánt közigazgatási államvizsgálatnak sikeres letétele után és így már hivatalbalépésükkor, mindazon elméleti és gyakorlati közigazgatási és más törvényismereteknek birtokába jutottak, melyeket a jelenlegi jegyzők legnagyobb részének bizony pótlólag, foglalkozásuk, hivataloskodásuk közben kellett elsajátítaniuk, úgy, a hogy tudták és főként a mennyire roppant elfoglaltságuk mellett arra idejük maradt.

De ma már a községi közigazgatásra vonatkozó tananyag is oly tömeges és annyira tisztes tanulmányozást igényel, hogy immár itt sem érvényesülhet az a régi és egykori közigazgatásunkra nézve annyira jellemző közmondás, hogy a kinek az Isten hivatalt adott, majd ad hozzávaló észt is.

Mi már többé ezen a pátriarkális alapon nem bízhatjuk a községi közigazgatást sem a szerencse kegyeltjeire, hanem ehhez az álláshoz való képesítést, képzettséget kívánunk eleve a pályázóktól. Kész emberek kellene nekünk azonnal. Az autodidaktikára, a mire régen talán ideje is volt a jegyzőknek, most már rá nem

érünk. A kellő készütséget már hazulról hozza magával a jegyző.

Szükséges továbbá a közigazgatás javítása szempontjából az adminisztráció vitelének egyszerűsítése. Ez a törekvés a közigazgatás javításának második sorozatát alkotja és erre nézve szintén oly gyorsan történnek meg az intézkedések, hogy a bürokratizmus túlbőségé nemsokára már tényleg megcsappanni fog.

Nem volt különben még eszme, mely oly hálás talajra talált volna a közigazgatási tisztviselők körében, mint Széll Kálmánnak éppen ez a valóban szerencsés gondolata, hogy a közigazgatási eljárás menete lehetőleg egyszerűsítették és gyorsítottassák. Nemsokára előttünk lesznek azok a részletes javaslatok, amelyek mind erre vonatkoznak. Ezen javaslatok kidolgozásával szakadatlanul foglalkoznak a belügyminiszteriumban, hogy ennek befejezésével a közigazgatás rendezésének jóformán előzetes kérdéseimielőbb tulesünk. A közigazgatás egyszerűsítésével egy füst alatt a szegényügy, a közegészségügy és a községi illetőség stb. adminisztrációjára vonatkozó javításokat is meg fogják tenni.

Ezen javítások mihamarabb érezhető, kedvező hatása alatt aztán nyugodtan hozzáfoghatunk a törvényhatósági és községi szervezet, valamint az általános adminisztráció átalakításához, végleges rendezéséhez, mely évtizedek óta folyton a jövő feladata maradt. Bizton remélhetjük, hogy azok a szerencsés kezek, amelyekkel Széll Kálmán, mint belügyminiszter, a közigazgatás előzetes tatarozásának művét oly gyorsan és oly sikerülten keresztülvitte, épp ilyen szerencsések lesznek az általános közigazgatás átalakítása tekintetében is. Es sikerül megteremteni Magyarország modern, magas színvonalu adminisztrációját. Ez a mi régi vágyunk és óhajításunk végre célját éri.

A „TORONTÁL” tárcája.

Nagybecskereki krónika.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Ki lehet most is aktuális
A holt idénynek közepén?
Ki az, kinek a nagy világon
A szénája sosincs helyén?
Ki az, ki kotnyeles örökké
S szívének mások baja fáj?
Ha nem tudnák, majd elregélem:
A policáj, a policáj.

Egykor az örök forgatagból
Kivált egy kis darabka föld,
S az örök isten akarátja
Egy pillanatra testet ölt,
A Hatalom „legyen” szavára
Rend lett a földön is legott,
S az égi jószág unalmában
Egy új figurát faragott,
Kicsiny figurát faragott.

„Ez léssen majd a rendnek öre
— Jóllehet hitvány egy anyag,
De jobb nemű matériáim
Egy csöppig mind elfogytanak,
Ki főispán lett, polgármester
Vagy városgazda is talán,
Abból, mi itt maradt tehernek,

Kitelik egy alkaptány.
Egy ócska, szürke kapitány.”

Elszálltak sok, sok millió évek
S tettét megbánta már az ég,
Mert minden termett a világon,
Botrány is támadott elég,
Es ebből a nehéz teherből
A legtöbbet reánk vetett . . .
. . . Szegény anyád, ha tudta volna,
Dehogy szült volna tégedet.

Mivel pedig szokás manapság,
Ha nagyra nőtt az uralom,
Fejdelmeket küld másvilágra
Az anarchista uralom, —
A szele eljutott mihozzánk
S csak egy csipetnyi a hija,
Hogy nem virágozik lópvirágoz
Oh rendőri anarchia!

Nem is csipetnyi, hanem inkább
Egy vaskezü, erőlyes ur,
Kinek a tiltó szózatára
A policáj is meglapul,
S mi eddig réges rég hiányozott
A többi sok hiány között:
A rendőrségi épületbe
Egy kicsi rend is költözött.

S ha nem voltál még oly szerencsés,
Hogy szákezü alakra lelj,
Nézd meg a doktor Perisics-et,

Ki mindeneknek megfelel,
Ma főjegyző, meg polgármester
És anyakönyves is talán,
Majd, hogy a dolgát el ne unja
Fő, aztán vicekapitány.

Jön a riporter repüléssel
S az ige szájról-szájra száll:
A főjegyző ur ráadásnak
Pár új hivatalt is talál,
A dolgát végzi mindeneknek
S mivel a példa lelkesít,
Talán elérjük nemsokára,
Hogy idézvényt is kézbesít.

Végül még egy picinyke nótát
Tehozzad tisztelt publikum,
Kiben az izlés szépre, rosszra
Már valósággal unikum,
Bár jól tudom, ha erre térek,
Szivednek szörnyü módra fáj,
Mert egybefortt egész valóddal
A zengeráj, a zengeráj.

Légy ura végre önmagadnak,
Ne járj a mocsarak között,
Poézisén virágos kertnek
Még senki meg nem ütközött,
Es örömet a tiszta szívü
Ily ocsmányosságban nem talál . . .
Hadd, menjen boldogabb hazába
A zengeráj, a zengeráj!

Bob.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. sz.) mindennap reggeli 5 1/2 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére csak kedden és pénteken délután 5 óráig. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad; zuhanyfürdő egész nap.

Augusztus 18. Nagybecskereki iparosok ünnepélye.
Augusztus 27. Közigazgatási bizottság.

— **Uj pénzügyigazgató-helyettes.** A pénzügy-miniszter Farkas Győző pénzügyi tanácsost a Budapest vidéki pénzügyigazgatóságtól a nagybecskerekihez helyezte át titkári rangban és egyúttal a pénzügyigazgató helyettesítésével is megbízta. E szerint az újonnan kinevezett pénzügyi titkár a harmadik pénzügyigazgató-helyettes a nagybecskereki pénzügyigazgatóságnál, a mennyiben ugy Langer Alajos és Faust Elek titkárok egyúttal helyettesei a pénzügyigazgató-nak, ami az ország legnagyobb forgalmu pénzügyigazgatóságnál szükséges is, már csak a munkafelosztás elvénél fogva.

— **Változások a csanádi klerusban.** Hirt adtunk immár a nyári nagy változásokról a klerusban. A püspöki iroda ma adja közhírré a „mutatókat“ a következőkben: Plébános-helyettesek lettek: Geiger Antal verseczi káplán Temes Kubinban és Akermann András temeskubini h. plébános Tor. Almáson. Segédlelkészeknek áthelyeztettek: Römer Péter Temesvár-Gyárvárosból Buziásra, Wégling János Mező-Kovács-házról Temesvár-Gyárvárosba, Wilkomm Adám Buziásról N. Csanádra. Rigó Sándor T. Rékásról Vingára, Lesnyák József M. Pécskáról Rékásra, Hammer Jenő Resiczáról Magyar Pécskára, Schwéninger Jakab N. Szt.-Miklósról Stájerlakra, Brunner Jakab Tor. Almásról Nagy-Becskerekre, Endrényi Imre Stájerlakról Kis Zomborra, Telbisz János Kis-Zomborról Ó Bessenyőre, Amschlinger Ferenc Nagy-Becskerekéről Resiczára, Szabó Márton dr. Bogárosról Verseczre, Siebenhaar Ferenc N.-Csanádról N. Czernyára, Wetzler Mátyás N.-Czernyáról, Ó Bébára, Fábian József Ó Bébáról Mező-Kovács-házra. Az új misések közül disponáltak: Steigerwald Adám Bogárosra és Csepregy Imre Uj-Bessenyőre káplánoknak.

— **Tanítói áthelyezések és kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a náköfalvai községi iskolához kirendelt Simon Etelka okl. tanítónőt a gyöngyösi áll. el. iskolához, helyébe pedig Novák Erzsébet tót pelsőci tanítónőt helyezte át. Továbbá Nedelko András és neje úrményházi és Rázus József és neje oláh-láposi állami iskolai tanítót, illetve tanítónőt kölcsönösen át helyezte. Murgó Sándor tor. almási községi iskolai tanítót az ottani állami elemi iskolához rendes tanítónővé kinevezte.

— **A r. kath. iskolák rendezése.** Dessewffy Sándor megyés püspök közelebb felhívást intézett egyházmegyéje espereseihez, mely a kath. iskolák rendezését célozza. Az egyházmegye új tanfelügyelője tudvalevőleg dr. Engels János kanonok, a kinek kipróbált keze bizonyára orvososa is lesz a kath. iskolák sok száz bajának. A megyés püspök körrendelete így szól:

Csanádi egyházmegyémm tanügyének tiszta képét akarom nyerni, egyszersmind a törskönyv megszerkesztését lehetővé tenni; e célból elrendelem, hogy minden esperesi kerületből táblázatos minták szerint, az adatok legelőbb augusztus hó végéig minden egyes r. kath. jellegű elemi fiú- és leányiskoláról küldessenek be, megfelelő jelentéssel kíséretében az egyházmegyei hatósághoz. Továbbá elrendelem, hogy minden iskolaszéki választásról, vagy egyéb egyházmegyei hatóságom jóváhagyását igénylő ügyekről szóló jegyzőkönyvekből két példány terjesztessék fel.

— **Elöléptetés.** A pénzügyminiszter kaáli Nagy Akos nagybecskereki pénzügyi számellenőrt fizetési osztályának első fokozatába léptette elő.

— **Megfelebbezett választás.** A vármegye tudvalevőleg jóváhagyta Beck Gyulának, a városi villaművek vezetőjének megválasztását, a mit azonban dr. Györgyevics Milos városi képviselőtestületi tag megfelebbezett a miniszterhez.

— **A Szt. Imre-intézet új prefektusa.** Dessewffy Sándor v. b. t. t. megyés püspök, mint már jelentettük, Volk Mihályt, a Szt. Imre-finevelde fiatal prefektusát, Pacha István helyére, ki nagyszentmiklósi plébános lett, szemináriumi vizcerekorrá nevezte ki. Az új prefektus Szánthó Géza dr. ó-bessenyői káplán, a ki Budapesten végezte a teológiát.

— **Vásár.** A legközelebbi csenei országos vásár, mint bennünket értesítenek, folyó augusztus hó 19 én folyik le.

— **Katonák éjjeli gyakorlata.** Lehetne ugyanis nevezni, hogy háboru békében, mert ilyenkor virradnak a katonákra a legmelegebb napok. Kora reggeltől késő estig egyre tart a munka, a trainirozás a nagy őszi fegyvergyakorlatokra. A napokban vonultak be a honvédséghez a tartalékosok, a kiket szintén elvisznek a manőverre s ezeknek a begyakorlása képezi jelenleg katonáék legfőbb dolgát. A nagybecskereki honvéd zászlóalj Brunswick helyettes zászlóalj-parancsnok vezetésével éjjeli gyakorlatokat tart mostanában. Tegnap délután hat óra után vonultak ki a Muzelya alatti rétre, a hol éjjelre táborba szálltak s künn maradtak még ma is. A gyakorlatozás főirány, hogy védekezzenek az ellenséges csapatok ellen, a melyek meglephetik őket s ezért előőrsökkel biztosította magát a zászlóalj. A kiválóan kellemes, holdvilágos éjszaka, mely ezüstleppel borította be a csatátérhez hasonló tábor, kedvezett a gyakorlatoknak. Ma kora reggeltől félkerekedett a zászlóalj, elhagyta a táborát és a szlatinai rétre húzódott a 6 án bevonult tartalékos legénységgel, hol a harcserü főgyakorlatot tartották meg. Elfáradva, portól boritva érkeztek aztán ma vissza a kaszárnyába kipihenni a fáradalmakat. A katonák tegnap varták Bolla Kálmán altábornagy, adlástust is, a ki azonban szokása szerint nem érkezett meg. Régi taktikája, hogy bejelentés nélkül jön, a hozzá legközelebb álló szárnysegédjeinek is csak az irányt mondja meg, a merre menni fognak, aztán hirtelen tervet változtat, mert szereti a meglepetést. Nagy k i k i n d á r ó l telefonozták nekünk, hogy az este ott is elterjedt érkezésének a híre. A 6 óra 47 perckor érkező vonatot künn várta a huszárszázad tisztikara, de a vonat Bolla nélkül robotott be.

— **A kecskeméti ev. ref. jogakadémián.** dr. Kovács Pál igazgató, egy évi szabadság idejének lejártával, augusztus 1-én ismét átvette dr. Szigethy Lehel helyettes igazgatótól a tanintézet ügyeinek vezetését. Felkéri ennélfogva mindazokat, akik a kecskeméti jogakadémiát illetőleg bármi tekintetben felvilágosítást óhajtanak nyerni, hogy ez iránt hozzáfordulni sziveskedjenek. A jogakadémián a beiratások szeptember hó 1—8-ig tartanak; szeptember 8—15-ig folyamodás útján a tanári kar, október 15-ig nyomós okból a jogakadémia igazgató-tanácsa adhat az atólagos felvételre engedélyt. Beiktatási díj 20 korona, amelyből 12 korona az orsz. tanári nyugdíj alap; 8 korona a jogakadémiai könyvtár alap javára esik. Félévi tandíj 30 korona. Az alapvizsgálatok szeptember 1—15-ig tartanak. Alapvizsgálati díj 24 korona. A tanintézettel kapcsolatos tápintézetben a joghallgatók havonként 14 koronáért kaphatnak ellátást.

— **Tömeges vízbefúások.** (Levél a szerkesztőhöz) A „Torontál“ egyik utóbbi számában igen híven ecseteli Veress Dénes cikkíró ur a valóban sajnálatra méltó állapotot, a mit főleg a kérelhetetlen „Kánikula“ idéz elő, nem kimélve meg a megégésig kintzett emberiséget. Szó sincs róla, hogy felette kívánatos ne lenne, ha egy kisebb körű önkéntes mentő-egyesület létesítenék az esetben, ha sokkal célszerűbb és üdvösebb intézményeket nem ismerünk, mert mi türes tagadás, igen szépen hangzanak ama szavak, hogy: emberbaráti jóindulattal sokat tehetünk! Igen ám, csak hogy nem lehet ily veszedelmekben minden halandónak oly ritka szerencséje, mint Szegeden Spitznagel hadnagynak volt. Tapasztalatból tudom, mert velem történt meg, mint uszni tudóval, hogy utána ugrottam a Duna vizébe egy uszni nem tudó tizennyolc éves fiúnak, de ha véletlenül halászok nincsenek közelünkben és üstökömnél fogva ki nem huznak, menthetetlenül veszne vagyok, mivel a fuldokló karjaimat ugy átölelte, hogy két markos legény alig tudott bennünket széjjel választani: tehát már én legalább nem egy hamar ugranék valaki után akkor, a midőn a többnyire biztos halált elkerülhetem; azt mondanak persze erre a „londoni“ mentők, hogy fogtam volna be a fuldoklónak az orrát, igen ám, de mivel? Miután tehát emberbaráti kötelességről van szó, sokkal célszerűbbnek találnám, ha a városok, községek a szegény-alapjukat arra is használnák fel végesetben, hogy folyamaikban a lélekszám arányában egy vagy több ingyen-fürdő helyiséget állítanának fel kosárral — illetve padlózattal ellátva uszni

nem tudó szegénysorsuak számára, mivel elviselhető a hűsítő víz „Kánikula“ nélkül is egyrészt tisztaság, másrészt közegészségi szempontból.

— **Tandemen a föld körül.** A „Nagybecskereki kerékpár-egylet“ több tagja Keresztes Aladár elnök vezetésével kirándulást tett a napokban Ujvidékre, a hol találkoztak avval a híres amerikai párral, a mely tandem utazza körül a világot. A férfi neve James Hetzel és körülbelül 30 éves, míg nála 10 évvel fiatalabb nejét Grätchennek hívják. Az érdekes pár 24.605 kilométernyi utat tesz fogadásból két év alatt. Ötvenezer dollárról van szó, a mi körülbelül 250.000 koronának felel meg. Pénz nélkül utaznak, egyes városokban tartanak csupán felolvasást belépti díjjak mellett. Utazásukról érdekes részleteket mond el lapunk egyik barátja, a ki egy egész napot töltött velük. Mikor elindultak Saint Luisból, két revolvért hoztak magukkal, Magyarországról azonban olyan híreket hallottak, hogy itt szükségesnek látták még három revolver beszerzését. Annál nagyobb volt a meglepetésük, mert ilyen vendégszerető népre még nem akadtak. Budapesten annyi meghívást kaptak, hogy legalább hat hétig ott maradhattak volna, távozásukkor pedig 800 kerékpáros kísérte ki őket a város végéig. Érdekes módon utaznak. Amerikában naponta 200 kilométernyi utat tettek meg 215-ös áttétellel, Németországban 250 kilométert 115 áttétellel, Magyarországon azonban csak 70 kilométert 84 1/2 áttétellel, a mi érdekes világot vet az utak közötti különbségre. Amerikában külön kerékpárok számára készített országutak vannak, a melyen még gyalogosnak sem szabad járnia, nemhogy kocsinak. Az asszony Budapesten kapott egy kis majmot s az is ott ül hátul a tandemben. A férfi előtt tükör van elhelyezve, a melyből meglátja, hogy mi történik hátul. Így esett, hogy Ohio államban megtámadta őket egy rablócsapat, a kik közül többit leölttek. De majdnem végzetes baleset történt Ujvidéken is. Akkor folyt le éppen a Maria Schaefer menők bucsujárása s a mint Karlócára menet egy hegnyek haladtak fölfelé, valamelyik gyerek játszadozni kezdett a majommal. A férfi abban a hiszemben, hogy valaki meg akarja támadni, hirtelen előkapott egyet a lövésre készen álló revolver közül s hátra lött. Szerencsére azonban nem talált. Jelenleg az ötezredik kilométert járják s Belgrádon át Konstantinápolytak tartanak.

— **Leányszöktető orfeum.** Hogy az a sokak által védett és dédelgetett orfeum mi mindenre képes, arról elmondjuk az alábbi érdekes históriát, melynek befejezése Nagybecskereken játszódott le. A legutóbb itt működő orfeumban naponta fellépett egy 13 éves csinos kis leány, a kinek alig volt hangja, legfőljebb gyermekies ártatlanságával hódított. Az orfeum igazgatósága a legjobban reklámozott művészek közé sorozta s a gyermek énekelte gyöngye, fejletlen hangjával az orosz dalokat. Egy helybeli uri ember azonban (a ki nem jár orfeumba), véletlenül találkozott vele tegnapelőtt és nagy meglepetéssel kérdezte meg tőle, hogy mit csinál itt? A lányka elmondta, hogy az orfeum tagja nyolc nap óta s most mennek vissza Bécsbe, a hol egy zenészeti konzervatoriumban nyer kiképzést. Kisült aztán, hogy a lány, a ki közeli rokona a fent jelzett uri embernek, nem nyolc napja, hanem négy teljes hónapja jár a társulattal városról városra s énekel a többiekkel. Szegény özvegy asszony az anyja, kitől az orfeum direktora azzal a céllal vitte el, hogy kiképeztesse a hangját. Arról természetesen szó sem volt, hogy brettli zengernőt faragjanak belőle. A nagybácsi azonnal táviratozott a fővárosi árvaszékhez, meg a kis leány gyámjának, hogy belenyugosznak e a kis Margaritta legújabb állásába? Tegnapra aztán megjött a válasz, mely kimagyarázta, hogy itt közönséges becsapásról van szó, vegyék el a lányt azonnal. Ez meg is történt. A kis művésznőnek felbonították a szerződését s elhelyezték a nagybácsinál, a hol bizonyára nem lesz olyan jó dolga, mint a milyenhez hozzászóltott négy hónap alatt. Mert elkényeztetették mindenfelé, az tény. Nem igen kellett tanulnia, egész nap könnyűvéru személyek között töltötte az idejét, a vendégek pedig elhalmozták cukorral, narancssal meg mindenféle egyéb nyalánksággal. Ezekről a megszokott földi javaktól elesik most és bele kell nyugodnia az élet szürkeségébe, ha lesz ugyan elégséges lelki ereje hozzá, hogy elfeledje azt a cifrának látszó, züllött világot az egyszerűbb, de sokkal csendesebb életért. — Ime élő példa rá, hogy milyen műveleteket végez egyebeken kívül az

orfeum! Az eset méltó rá, hogy elgondolkozzék fölötté az ember. Bennünket azért döbbsen jobban meg, mert ismerőssel történt, de hogy hány ilyen lányt nevel magának, a saját léha céljaira a brettli, annak a jó ég a megmondhatója. Tény, hogy abból a világból jó még nem származott, erkölcs virága nem nyitott, annál több bűn, léhaság, ocsmányság, tiszta lelkek megbotránkozására, a jó izlés profanizálására.

A csodálatos pirulák. — Jaj, kedves szomszédasszony, — így kezdte rendes délutáni tracscs-ját Kergulicsné — már hetek óta kinez a harmadnapos hidegleglés, ugyan adjon valami medicinát, amitől elhagyna.

— Ha csak az a baj, azon könnyen segítünk, — válaszolta a megtisztelt, akit Drakulicsnének hívnak az ura után és uri asszonyoktól levelett ruhák vételével és eladásával foglalkozik különben, tartván a legmodernebb felfogást, hogy kereskedő az, aki olcsón vesz és drágán ad el. Ily értelemben Drakulicsné valóságos kereskedői talentum, van mit aprítania a táiba és emellett megvan az a szenvedélye, hogy szeret másokat gyógyítani. Szobája tele van mindenféle „herbetejével” elkezdve a rutafüttől egész a kakuk-démutkáig. — Jöjjön csak be a szobába, — folytatja Drakulicsné — majd kerül valami, amitől olyan egészséges lesz, mint a makk.

Beljebb kerülnek s egy kis dobozt vesz le a mesztergerendáról Drakulicsné és oda adja a szomszédasszonynak, aki miután kibeszélgette magát, a legnagyobb hálálkodások közt távozik.

A dobozban pirulák voltak, amelyeket az öreg asszony univerzális gyógyszerként készített s minden hozzáfördülőt megajándékozott egy-egy használaton kívül helyezett patikai dobozzal.

Alig távozik Kergulicsné, a szoba hátuljában nagy vihogás támad a gyermekesereg közt, akiknek jelenlétét eddig észre sem vették. Drakulicsné unokái voltak ezek, akik több pajtáskáikkal együtt valami pajkosságot csinálhattak, azért voltak oly csendesen.

Kergulicsné vállatára fogta a gyermekeket, akik aztán mézes kenyér ígérete mellett kiváltak, hogy a kertben játszadoztak, levették a nagymama összes üres skatulyáit s teletöltögték házi nyulak piruláival.

— De ne szóljatok ám semmit róla Drakulicsnének, mert lesz kapsz.

Csakugyan hallgattak a gyermekek, nem vakkantottak ki semmit a pirulák titkaiból. De mily nagy volt Drakulicsné, no meg a gyermekek meglepetése, midőn pár nap múlva beállt ismét Kergulicsné, kőtenye alatt valamit tartogatva.

— Az én Istenem áldja meg kedves szomszédasszony, — adja föl a szót Kergulicsné — használt ám az orvossága. Szegény vagyok, nagyon szegény, de fogadja tölem szívesen ezt a kis csikókörményi vaját, amiért olyan jót tett velem. És ezzel félrelebbenti a kötényt és jókora darab vaját huz ki alóla, amit aztán távoztával a legnagyobb nevetés közt fogyasztottak el a játékos unokák.

— Kiténtetett kutya Hány ember vágyakozik egy iciny piciny ordó után az életben s milyen kevésnek teljesíti ebbeli kívánságát a sors, vagy mondjuk a véletlen! Sokan egész életüket ennek a fáradságnak a szolgálatában töltik el s nem jutnak hozzá. Viszont néha eléri az is, a ki — gondolkodni sem tud. Ime egy példa rá:

* **Kiténtetett kutya.** Charentonban különös kiténtetés volt. Egy pompás neufundlandi kutyának, a mely több embert kimentett a Szajnából, az állatvédők egyesülete „becsületrend nyakkendő”-t tett a nyakára. Hogy a kiténtetett „meghatott hangon” ugatott-e köszönetet, arról hallgat a krónika.

— Tartós oldalszurás. Antl Vilmos ur Uj-Verbászról fáradságot vett magának és közli velünk, hogy mily körülmények között nyerte vissza teljes egészségét leánya, aki egy betegség következtében szenvedő maradt.

— Tudatom önökkel, írja, hogy leányom a Williams doktor Pink-piruláit alkalmazta kinez oldalszurása ellen, ami egy komoly betegségből már négy év előtt maradt vissza. A mióta a szerencsés kísérletet a Pink-pirulákkal megtette, szurása, melytől roppantul szenvedett, egészen eltűnt. Nagyon köszönöm önnek e csodálatos gyógyszer s igazán jól teszi, ha minél inkább terjeszti.

Ime egy újabb eredmény, mely a többi mellé sorakozik s a Pink-pirulák jóságáról beszél. A Pink-pirulák igen hatásosak az akut betegségek következményeinek eltüntetésénél és a vér helyreállítására által a betegnek erejét adják vissza; de szintugy hatalmas tevékenységet fejtenek ki a vérszegénység, a sárgaságnál, az általános gyöngeségnél, a reumánál és az idegbetegségek-nél. Igen hatásosak továbbá általános gyöngeségnél, a mely minden komoly betegség nélkül jöit létre. Sok orvos, különféle országból, hatásuk által meggyőzve ajánlja és rendeli betegeinek. Intelligenciával és lelkiismeretességgel kell alkalmazni, mert ha némely természetre gyors

hatással van, másra viszont lassabban hat. Jó-ságuknak számos és mindenfelől jövő megerősítése nem hagy kétséget a végeredmény felől.

Kapható minden gyógyszerárban, valamint a magyarországi főraktárban: Török József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12. Doboza 1 frt 75 kr. vagy 6 doboz 9 frt.

— Zoé. A nagy kikindai utcai botrány még mindig nem ért véget. Megindultak a nyilatkozatok s lavina módra növekednek, meg hóm-polyógnak. Most megint Balázs Jenőn a sor, ki a „M-g” mai számában a következőket írja:

Míg a „megbotozott nővel” leveleztem, fogalmam sem volt kiténtéről; a mint az álarcot levetette, félni kezdettem ártatlan jellegű levelezésem következményeitől, tudva azt, hogy a város legveszedelmesebb, verekedéseiről és veszekedéseiről hírhedt családjával állok szemben. Kerültem őket, futottam előlük; az egész város tudta, hogy inzultálni akarnak és mindenki figyelmeztetett rá. A meggyalázástól való félelem vég-sőig izgatta fel idegeimet s midőn egy igazán dis-tinguált uriaszonynyal sétálva, szemközt találkoztam velük olyformán, hogy kiténtem lehetet-len volt, mivel elállították az utamat, vérem fellá-zadt az ellen, hogy Dávid Regina által meg-korbácsoltassam magam. Nem egy gyöngé nőt vertem meg, hanem három, bottal és korbács-csal felfegyverkezett egyén orvttamadása ellen védekeztem. Ez a három ember elkészülve, vadul rém rohan és én, ki csak akkor lát-tam meg őket, mikor már nem menekülhet-tem, én ütöttem addig, míg botom el nem tört s mikor a rendőrök lefogták őket, a közönség a rendőrökre támadt, hogy miért nem vezetik be a veszedelmes embereket. Hiszen, ha én nem ütök, engem agyonver az a három robusztos, verekedéshez szokott egyén. En elvertem egy „gyöngé nőt”, de becsületé-ben női becsületében nem gázoltam, sőt azt még a botrány utánis védelmeztem mindenki-vel szemben. Ne védjék önök velem szemben a női előjogokat, ne szállítsák le a magyar uri nőket ezekkel a nőekkel egy sorba: az uri nők nem fogják megköszönni ezt a vé-delemet.

x **A legiztetesebb asztalviz** a „Kristály” Szent Lukácsfürdői hegyiforrás, mely mint egész-séges ásványviz, több száz orvos által ajánlva van.

TÁVIRATOK.

Steiner püspök meghalt.

Budapest, aug 11. (A „Torontál” ered. táv.) Székesfehérvárról sürgönyzik, hogy Steiner Fülöp püspök az éjjel egy-negyed kettőkor teési birtokán meghalt.

Az elhunyt 1839-ben született a sopronmegyei Fehéregyházán. Atyját Della Piátrának hívták s e névből csinálták a soproni németek a Steinert. 1856-ban lé-pett a győri szemináriumba, 1863-ban szentelték föl. Először Mosonyban káplán volt, majd a győri szemináriumba került prefektusnak, 1867-ben letette a theologiai doktorátust. Ezután jogtanár lett Győrött, 1882-ben nagyvárad kanonok, 1886-ban a Szent István társulat alelnöke, 1890-ben nevezték ki fehérvári püspökké.

Szláv József temetése.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zsitvaujfaluból jelentik, hogy ma délután helyezték örök nyuga-lomra Szláv József koronaórt. A teme-tésen, melyen képviselve volt az ország-gyűlés mindkét háza, továbbá számos törvényhatóság, — ezenkívül óriási gyászoló közönség vett részt az ország minden részéből.

Megcáfolt merénylethir.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál” ered. távirata.) Hivatalosan is megcáfolták azt a hírt, mintha tegnapelőtt merényletet követtek volna el Bécsben a királyi ház egyik tagja ellen.

Az olasz király esküje.

Budapest, aug. 11. (A „Torontál” ered. táv.) Rómából jelentik: III. Viktor Emánuel ma délelőtt a parlament színe előtt letette az esküt az alkotmányra. Jelen voltak Helena, Margit, Mária Pia királynék, a hercegek, hercegnők, a diplo-máciai testület, külföldi vendégek és lap-tudósítók és a hatóságok fejei. A király esküjének elhangzása után a szenátorok és a képviselők tették le a hűségüket. Távozásakor az új királyt az utcákon tolongó nép folyton éljenezte.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1900. augusztus 11.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára		
		kor-tól	kor-tá		kor-tól	kor-tá	
Bánsági	6	76	7.25	7.45	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	6	76	7.35	7.60	80	7.75	7.95
Pestvidéki	6	76	7.15	7.35	80	7.45	7.65
Bácskai	6	76	0.—	0.—	80	0.—	0.—

		kilós		kilós	
		70	72	6.55	6.70
Rozs	uj	elsőrendű	—	—	0.00
„	„	másodrendű	—	—	—
Árpa	„	takarmány	60—62	5.90	6.10
„	„	égetni való	62—64	5.60	5.80
„	„	sőrtőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	„	—	39—41	5.35	5.45
Tengeri	ó	bánsági	—	6.10	6.25
„	„	másnemű	—	0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 11. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Kielégítő kínálat mellett, a malmok tartózkodása dacára, kielégítő volt a kereslet is. Az árak állandóan szilárdak. Lebonyolított 109.000 méter-mázsányi kötés. Kötetett:

Bura őszre	7.83—7.84
„ 1901. ápr.	8.16—8.17
Rozs őszre	7.06—7.07
Zab „	5.30—5.31
Tengeri augusztusra	6.26—6.27
„ 1901. májusra	4.93—4.94
Repece őszre	13.75—13.80

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskekerekre, illetve Nagy-Becskekerekről.

Érvényes 1900. május hó 1-től.

Erkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Pancsováról: délelőtt 9 óra 15 p.; délután 5 óra 18 p.
Temesvárról: este 8 óra 34 p.; éjjel 10 óra 18 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Alibunárról: este 8 óra 34 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.; este 7 óra 05 p. (csak minden vasárnapon).

Csősztelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken).

b) a nagybecskereki (nknbt.) pályaudvarra:

Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; dél-után 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zombolyára: délután 4 óra 36 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.
Temesvárra: délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.
Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.
Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.

Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) délután 5 órakor.
Csősztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon).

b) a nagybecskereki (nknbt.) pályaudvarról:

Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; dél-előtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

feljebb! — 14 méter — póstabér és vámmentesen. Minták ki-választásra, nemkülönbön fekete, fehér és színes »Henneberg-selyem« blousok és ruhákra alkalmas, 45 krtól 14 frt 65 krtig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!
Henneberg G., selyemgyáros, Zürichben.
Ca. és kir. udvari márká. (1900—19)

Foulard-selyem-ruha 8 frt 40 krtól

Nyilttér.)

Mint hogy a tavasz előrehaladásával ocsesemőt, gyermekét és felnőttét egyaránt fenyeget a járvány veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálaosan fogadott

MOHAI ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert ocsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetzként szerepel, másrészt, mert dús szénavegyületmennyiségű, specifikus óvszer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénásványát fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas betegségeinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, hűgahajtó és a szomatot csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

426—24.15

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszerárban,
fűszerkereskedésben és vendéglőben.

**Tartományi
Rohitschi**
Savanyuvíz. Templom- és Styria-forrás.
Világhírű üdítő ital
Felülmulhatatlan gyógyviz.
Főraktár Magyarország részére:
Hoffmann Józsefnél Budapesten.
Kapható minden hírnevesebb fűszerüzletben.

*) Az e rovat alatt közzétettéket nem vállal felelőséget a szerk.

Hirdetések.

Magtáros pandur,

ki magyarul és románul beszél s irodai munkákra is használható, alkalmazást talál.

Gróf Karátszonyi Camilló

uradalmi tisztartósága
Laudontanya.

720—2.2

Pancsovai főszolgabírósgától.

4448. szám 1900.

721 11

Pályázati hirdetmény.

A sztarcsovai és franzföldi kerületi kéményseprői állások lemondás folytán megüresedvén, ezen állásokra pályázatot hirdetek.

Járandóság a megyei szabályrendeletben megállapított díjazások.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások bármelyiket elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket, melyben a képesítés és eddigi alkalmazásukat igazoló okmányuk is csatolandó, folyó évi augusztus hó 18-ig hozzám annál inkább is terjesszék be, mert a későbbben beérkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Pancsova, 1900. évi augusztus hó 7-én.

Főszolgabíró hiv. távol:

Halász,
szolgabíró

Kishirdetések.

Egy szó ára 4 fillér.

Julius hó 1-től kezdve semmiféle hírlapi beiktatás után a szokásos 30 krajcáros bélyegilletéket megfizetni nem kell. Tehát a címmel ellátott

kishirdetések

is

bélyegmentesek.

Minden kishirdetés beiktatása legalább 60 fillérbe kerül és 15 szó lehet, minden további szó 4 fillérbe, vastagabb betűből 8 fillérbe kerül.

A kis hirdetések előre fizetendők. Ertesítéseket a kiadóhivatal ad; levélbeli kérdésekre a válasza való bélyeg melléklendő. Telefon-értesítéseket nem ad a kiadóhivatal.

Legelőszerebb a hirdetésilletéket postautalványon küldeni s a szöveget a szelvényre írni.

Amennyiben levélben küldetik a hirdetés, úgy az ára bélyegben is mellékelhető.

Akinek

ismerettség hiány

háztartásra, nevelésre, ügyvitelre, könyvtárra, segédre, ispanra, gazdatisztra, kúlsárra, vécélisére, kertészre, kúlsárnőre, gazdaszónyra, szakácsnőre, szobalányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége,

aki

eladni kíván

butort, szegényt, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket, birtokot, földet, lovat,

aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet, halászatot, üzletet, lakást stb. vagy

aki

mindenket vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér célt, ha

a **Tornai pol. napilap**

kishirdetését

rovatát használja.

Nevelőnőket

francia, angol és német-honiatokat, okl. magyar tanítókat, minden nemzetű segítő bonneokat és gyermeknevelőket lelkiismeretesen ajánlok és elhelyezek. Magyar okl. tanítókat, zene és nyelvtanítást, sőt sűrűn keresek 300—600 frt évi fizetéssel. Szegehné S. Lujza Budapest, VI., Dessoffy-utca 22. 269

A pénzügyi palotában egy nagy bolthelyiség (a volt fogyasztási szövetkezet helyisége) azonnal bérbéadó.

Ugyanott az üzleti berendezések is jutányosan megkaphatók. Bővebbet a kiadóhivatalban. 510

Jó házi koszt

kapható Tarnay-féle házban az udvarban. balra. Ugyanott deákok felvételnek teljes ellátásra *Horák Johanna.* 514

Lakás.

Mária Terézia-utca 2060. számú házban egy 3 szobából és összes mellék-helyiségekből álló szép utcai lakás csinos kerttel, évi 230 forintért f. évi november 1-ével kiadó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 511

Jó és szép munka.

Versenyképesség és újítás. Egy férfi-öltöny legfinomabb angol szövetből 12 forinttól 16-ig Groszner Bernát szabómesternél, Budapest, VII. ker., Wesselenyi-utca 31., II. em. 9. Vidéki rendelések levelezőlap- és mérték-beküldéssel pontosan készítenek. Minták bérmentve küldetnek. 266

Eladó ecetgyár,

20 év óta fennálló, teljesen újonnan berendezve, rendkívül jó forgalomnak örvendő, valódi aranybánya, kedvező fizetések mellett Bővebbet Városváros Lajosnál Orosházán 271

100—300 forintig

havonta megkereshető bármely foglalkozású egyének által biztosan és becsületesen, tőke és risico nélkül, hatóságilag engedélyezett állampapírok és sorsjegyek eladásával az ország minden helységében. Ajánlatok «könnyű kereset» címen Singer Gyula hirdetői irodájába Budapest, IV., Sziv-utca 56. 251

Csemegezőllő,

ugyszintén legszebb, óriási őszi barackot posta-koránként 3 frtjával bérmentesen szállít Mertz Nándor Nagyváradon. 250

Fegyvergyakorlatok

alóli felmentéseket és minden más ügyeket legnagyobb siker mellett és gyorsan eszközöl Simaházy B. Sándor okl. jegyző Budapest, Kerepesi-ut 71. sz., III em 3. 40 fillér válaszbélyeg csatolása mellett azonnal válaszoltatik. 263

Mérlegképes

könyvelő, ki az osztály-sorsjáték kezelésében is jártas, felvétetik Kunez Mór banküzletében Szabadkán. 265

Társalkodónőket

vidékre ajánlok magyar, németül, franciául és zongorázni tudó, esetleg gazdaszónyi állást is elfogad. Sz. Anika Karolin Szeged, Ipar-utca 6. 267

A trubadur a királykisasszonynak. Sz. Szigethy Vilmos vers-könyve kapható a «Tornai» szerkesztőségében 1 frt 20 kr-ért. 116

Repräsentációképes.

tisztességes ügynökök, kik jobb családokhoz bejáratosak, egy új, konkurrencia nélküli, hazai cikk elárulására — részlelvezésre is — kerestetnek. Magas jutalék. Állandó foglalkozás. Budapest, Eichler A. Erzsébet-körút 26. 259

Hegedű,

valódi mestermű, ocsó áron eladó. Tudakozódni lehet a szerkesztőségben az ebédutáni órákban. 112

M. kir. államvasutak.

118.194/1900 sz.-hoz.

HIRDETÉMÉNY.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Hatvan állomáson létező felvételi épület bővítéséhez és átalakításához szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához közteltételek Budapestben, a magyar kir. államvasutak igazgatósága magasepítmenyi ügyosztályában (VI., Teréz-körút 56. sz., III. em., 14. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1900. évi augusztus hó 12-én déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési főosztályánál (VI., Teréz-körút 56. sz., II. em., 10. ajtó).

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és következő felirattal nyújtandók be: »Ajánlat a hatvani felvételi épület bővítésére és átalakítására.«

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi augusztus 21-én déli 12 óráig 2200, azaz kétezerkétszáz korona bánatpénz teendő le a magy. kir. államvasutak főpénztáránál (VI., Andrássy-ut 75. szám, földszint) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokkal.

A bánatpénzről szóló letétegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek feltétel nélkül adandók fel.

Budapest, 1900 évi jul. hóban.

256 Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Saját termésű finom csemegezőllő kapható dr. Brájjer Lajos-nál. Uri-utca. 263

M. kir. államvasutak.

98955/1900. sz.-hoz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1901. évben, eseten 3 éven át szükséges fém-, acél- és vasnemű-anyagok szállításának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi augusztus hó 17-ének déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig f. évi augusztus hó 16-án déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és letárbeszerezési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73.) megtekinthetők.

Bpest, 1900. jul. hóban. 198 Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Boreladás.

110 hektó különböző évi saját termésű bor hektonként eladó Lovass János-nál, Aboony (Pestmegye). 264

Üzleteladók és vevők

felkértek megbízatás esetén bizalomteljesen a már 14 év óta fennálló, előnyösnek elismert és törvényesen székileg bejegyzett Niemetz Gyula üzletk. adásvételi ügynökségi irodájához Budapest, József-körút 22. sz. fordulni sziveskedjenek. 258

Sértése, ha beteg,

nem eszik, nem emészt, nem hiszik, csak használja a hírneves Somogyi Géza felírása által-tápporát, a por mindenféle állatnál ki van próbálva és elismert jó hatása biztos már az első adagolásnál. Kapható minden üzletben, törvényes védjeggyel lezárt csomagolással és Somogyi Géza-nál Aradon. 252

M. kir. államvasutak.

105.978/C-I. 1900. sz.

HIRDETÉMÉNY.

A m. kir. államvasutak temesvári tárházaiiban betárolt áruk után a reexpedició kedvezményének igénybevétele esetén fizetendő reexpedicionális illeték 100 kg.-kint 6 fillérről 3 fillérré szállítatik le, mely mérsékeit illeték a f. évi augusztus hó 10-től kezdve reexpedició alá kerülő küldemények után nyer alkalmazást.

Ugyanazon reexpedicionális illeték nyer alkalmazást a f. évi augusztus hóban megnyitandó országos raktárházak részvénytársaság temesvári raktárházaiiban reexpedició szállítmányok után is.

Budapest, 1900. aug. 3. 265 Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Szivattyuk MÉRLEGEK

mindennemű házi, mezőgazdasági, építkezési, ipari és egyéb célokra. Legjobb gummi- és kender-tömlők.

= Mindenféle csövek. =

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság. 309—26.19

I. Schwarzenbergstrasse 6. **W. GARVENS, Bécs** I. Wallfischgasse Nr. 14.

Kaphatók gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezetési üzletekben, kufuró-vállalatoknál stb.

Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérlegeket.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapított 1820-ban

A legújabb és legújabb beszerzési forrás szőnyegek, kutyaszőnyegek, csipke- és szővetfüggönyök, légkiszívók-nak nagyban és kicsinyben

JOANNOVITS DOME

BUDAPEST, IV., Váci-utca 25. sz.

hírneves gyári nagy raktára. Örökös választék perna és amyrna szőnyegekben.

Általános tudott dolog, hogy a szépség ábréjára, tökéletességére és fenntartására a legkiválóbb és legbiztosabb a Földes-féle

MARGIT-KRÉME

Ára: 2 kor., kis tégely 1 kor., szappan 70 fillér, puder 1.20 kor.

Készítő: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARADON.

Kapható minden gyógyszerésznél.

SANTAL EGGER

specifikus értékű szer

mindazon esetekben, hol az orvosok Santal-olajat vagy Copalivát ajánlanak. SANTAL EGGER az igen drága és tisztá keletindiai Santal olaj tartalma miatt igen hatásos az ifjúság bántalmánál, miért az orvosok is rendelik. Csak a törv. védett „Ugrisfej” védjeggyel valódi.

Ára 3 korona — eredeti üvegekben. — Visszére 3 korona 40 fillér előlege beküldése után bérmentve küldi a

„NADOR Gyógyszertár”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

SCHWARTZ-féle

Páratlan és nélkülözhetetlen fogtisztító szer a

THYMOL fog-kréme

1 tubus 60 fillér.

Bérmmentve kapható.

KÖSZVÉNYESCSÜZ

egyedüli biztos gyógyszere a híres CSÜZ- és KÖSZVÉNY-ÉTER.

Néhány szori bedörzsölés után kivégül minden csúz, köszvény, reumabántalmat, fejfájást, szurást, szaggatást, fogfájást stb. Egy üveg 2 kor., postán 2 kor. 60 fillér előzetes beküldése után bérmentve küldi az egyedüli készítő

STEINER MIHALY városi gyógyszerésztára TEMESVÁR, Szé.-György-tér 12.

Ezserző kipróbált, a legújabb betegápoló gyógyító házi gyógyszer a

Feller-féle **ELSA-FLUID**

Egy kísérlet és mindenki állandón fogja használni.

12 üveget 5 koronáért bérmentve küld az egyedüli készítő

FELLER V. JENŐ gyógyszerész STUBICA, Fő-utca (via Csáktornya.)

legfinomabb egészségi élelmiszer

TURUL SZIVARKA-HÜVELY

100 db 3 fillér, 2000 db 7 kor., 5000 db 14 kor.

postán bérmentve küld

ENGEL LAJOS SZEGED

Óvakodjunk érzékeny embereknek

Brady-féle **MARIACELLI GYOMORERŐSÍTŐ**

200 év óta elismert hatású, gyomorbetegségeket, emésztési zavarokat, nehézséget stb. elől. Egy üveg 2 kor., nagy üveg 4.40 fillér. — Kapható minden gyógyszerésznél.

KÖZPONTI ELÁRULÓ: BRADY KÁROLY „Magyar Király” gyógyszerész-tára Bécs, I., Fleischmarkt 1., Francia 3 kis üveg 2.40 kor., nagy 2 nagy üveg 2.00 kor., bérmentve küldik.

Orvosilag ajánlott legrégibb házi szer a rossz emésztés összes következményei ellen.

PSEPHOFER J. vértisztító labdaesszi.

Nem szabadna hiányoznia egy háztartásban sem. Csak akkor valódi, ha minden doboz felülén a „PSEPHOFER 1” név vörös írással látható.

A ki az előirt iskolákat nem végezte, az is lehet egyéves önkéntes.

KI AKAR LENNI? egyéves önkéntes

LECHTELAU ALBERT a katonai isk. tanf. igazg., Debreczenben. Tanfolyam: addig Brassóvárosi J. m. kir. honvéd ezredes ny. és Magyar A. cs. és kir. őrnagy ny. Feljegyzés: a m. valóság- és kiképz. m. kir. minis. megbízásából a tank. kir. főigazgató.

Budapest legújabb látványossága a

BÉROGROSS KÁVÉHÁZ

IV., Kilyó-tér 2. (Klotild (Héberczné) palotája.)

Tiédik találkozó helye. — Kérés: STEUER SÁNDOR.

vidékiek kedvenc találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ vendéglős előrangú éttermel.

Budapest, VI. Andrássy-ut 39.

Kitűnő magyar konyha. — Valódi tiszta borok és a világhírű „Pechorbrat” egyedüli kimerése.

Simon Pál jó hírnevű

PÁRIS szállodája

Budapest, Váci-körút 25.

100 szoba 1 frutól feljebb kiszolgálással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem, söröző, színház. Viláms vasúti megállóhely az összes pályaudvarok felé

WOLFF

szőlőművelési és szőlőtermesztési tanácsadó

WOLFF FERENCZ

BUDAPEST, V. Váci-körút 17.

A legjobb órákat

legszolidabb és legdivatosabb ékszereket

RÉSZLETFIZETÉSRE

szigorúan szabott áron szállítja Magyarország e nemben első és legnagyobb üzlete

BRAUSWETTER JÁNOS kronométer-órák SZEGEDEN.

Arjegyzék 2000 képpel ingyen és bérmentve.

GOLIÁT MALATA SÖR

Niváló üdítő ital és gyógyzó italok is szolgálnak.

ÁJÁNLÁK: Dr. Korányi és Dr. Köhly egyetemi tanár urak legebajnoknál, vöröszegényeséget, emésztési zavaroknál, gyengégeknek stb.

Gyár és megrendelési hely: KÖBÁNYAI KIRÁLY-SÖRFÖZŐ, KÖBÁNYA.

FRATELLI DEISINGER küld

Fleméhi vagy Tricszthól

5 kgr. Cuba kávé, válogatott. . . . 15 kor. 60 fill.

5 Ceylon gyöngykávé 17 . 15 .

elválasztva és bérmentve.

ARJEGYZÉK INGYEN.

BENZIN-MOTOROK LOKOMOBILOK és GÁZMOTOROK ipari és gazdasági célokra

OSERS és BAUER gyárából a legújabb és leghírnevesebbek a létező szerkezetek között.

Vezérlésvizsgáló és raktár: **DÉNES B.** Budapest, VI., Váci-körút 61. Képes árjegyzék ingyen.

Portbor, Sherry, Malaga, Madeira, Marsala, Chablis, Reims- és Mosel-borok.

Prodega

Kaphatók minden jobb füzér- és csomagoló-korakodásokban, színház, kávéházak és éttermekben.

STABADALMAK ÉRTÉKESÍTŐ VALLALAT

BUDAPEST VI. Váci-körút 17.

Bel- és külföldi szabadalmak kioszközése, értékesítése és finanszírozása. Védjegyek és márkák lejtromozása.

Előrangú kénes hővizű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel legmodernebb lezafürdővel, pompás ásványvíz uszodákkal, kád- és kád-fürdővel, — 200 kényelmes lakosztállyal. — Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

CSÁSZÁRFÜRDŐ teli és nyári gyógyhely BUDAPESTEN.

Oh leg! Kihágás, rekedtség ellen gyors és kitűnő kijelen! eredménnyel használhatók az

EGGER-FÉLE MELLPASZTILLÁK

Doboz 1 korona és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerésznél és a főraktárban: Budapest, VI., Váci-körút 17. Egger mellpasztilla szabadított meg.

Ha őszül a haja, használja a kitűnő Zoltán-féle HAIR-REGENERATOR, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza. Üvege 2 korona, bérmentve 2 kor. 80 fillér, ZOLTÁN BÉLA udvari szállító gyógyszerésztárának Budapest, V., Nagyköröna-utca 23. sz. Szabadság-tér sarkán.

100.000 sorsjegy. 50.000 nyeremény.

A jelenkor legnagyobb nyerési esélyű sorsjátéka a m. kir. szab.

OSZTÁLYSORSJÁTÉK.

Megrendelések intőzendők:

GAEDICKE A BUDAPEST IV., Kosuth Lajos-utca 17.

Havonta egy húzás. Tervezet ingyen és bérmentve. Ügynökök kerestetnek.

Kipróbált és lényes sikertel bevált Asthma, köszvény, szívvese, gyomor-bőlbajoknál, idegjakok (Hysteria Neurasthenia), makacs vér- és bürbántalmaknál. Biztos védelem széhhülés és elmezavar ellen. — Díjazott levelekre válaszol.

Vérnyógyítás — Hemiplegia feloldása az egyedüli képviselője

Dr. KOVÁCS J. egyet. orvost. Budapest, V. Váci körút 18. rendel. intőzetében.

Legtökéletesebb és legbiztosabb gyógy mód rög és súlyos betegségekben. Eredményei folytan bámulatosan terjed úgy a bel- mint a külföldön! Sikertel gyógyít számtalan oly esetben is, mikor a modern orvosi tudomány már leszámolt a beteg életével.

Hirdetéseket, reklámokat legelőcsöbben közölhet az összes bel- és külföldi lapokban az

ÁLTALANOS TUDOSÍTÓ Tulaidosos: LEOPOLD SVILA szerkesztő. Hirdetési osztálya (Budapest, VII. Benczúr-körút 3.) Szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen eszközölhetnek az összes megbízások. Költésjegyeket ingyen.

H i r d e t é s e k

felvételnek

a „Torontal” kiadóhivatalában.

Kiadó lakások november 1-ével,

esetleg azonnal is:

Melenczei-utca 445. házban egy 3 utcai, 2 udvari, zárt folyosó és összes mellékhelyiségekből álló szép utcai lakás, vilányos világítás bevezetve.

Ugyanott: egy 2 udvari, zárt folyosó és mellékhelyiségekből álló udvari lakás.

Gizella-rakpart 462. sz. házban egy 3 utcai, 1 udvari, zárt folyosó és összes mellékhelyiségekből álló szép utcai lakás, vilányos világítás bevezetve.

Ugyanott: egy 2 udvari és mellékhelyiségekből álló udvari lakás.

Felvilágosítást ad

Benkovich Mihály,
gyógyszerész.

706 - 6.3

**M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE**

**A
KRISTÁLY**

SZT. LUKÁCS-FURDÓ
HEGYFÖRÁS
IGENTISZTA
BIGARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ
FÜSZKERESKEDÉSEKBE
VENDEGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN

Nagybecskereken:

Szauer Árpád, Schnitzler Lipót, Haidegger Ödön, Prandel Rezső, Wischt Ferenc, Armbruster József, Weiterschan J., Deixner Lipót, özv. Guttmann Jakabné, Schlesinger Sándor kereskedésében. 651 - x 4

Kwizda-féle üdítő nedv.

Egy palack ára 2 kor. 80 fill.

Cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Már 40 év óta az udvari istállóban, nagyobb katonai és polgári istállóban használatban van. nagyobb fáradtság után erősítőleg és felüdítőleg hat, feltörések és a lábak merevsége ellen hasznos. Valódi csakis a fenti védjeggyel, kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszerárán és gyógyáru kereskedésében.

Főraktár:

Kwizda János Ferenc

cs. és kir. oszt. ak-magyar. román királyi és bolgár fejedelemségi udvari szállító, kerületi gyógyszerár, **Korneuburg**-ban, Bécs mellett.

586/1-15.3

SZŐLŐ

legfinomabb minőségben

Dr. Brájer Lajosnál

Uri-utca.

716 - x 2

Keil-lakk

(Glaser)

legkitűnőbb mázólok szer puha padló számára.

1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 45 kr.

Arany-fénymáz

képek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glaser“-fénymáz.

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonni befestésére.

1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

716 - 8.1

Ro'sa Ignác cégnél Nagybecskerek.

Esemény
a magyar
irodalomban!

NAGY KÉPES

VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖRTÉNE-
LEM KLASSIKUS KÖNYVE, A
LEGGAZDAGABB TÖRTÉ-
NELMI KÉPTÁR *****

Tizenkét kötetben

Eddigél három kötet jelent meg. — Négy havonként jön egy-egy kötet

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 kor.

Szerkesztli a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

Megrendelhető
3 koronás
esekély havi
részletfizetéssel

o rendelő-lap segítségével, mely kivágandó és levelező-lapra ragasztva, hozzánk beküldendő.

Révai Testvérek
Irodalmi Intézet
Részvénytársaság
Budapest VIII.,
Üllői-ut 18.

A Nagy Képes Világtörténet ..

azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A Nagy Képes Világtörténet ..

megjelenésével minden más világtörténeti mű elavult és értéktelenné vált.

A Nagy Képes Világtörténet ..

az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, a ki művelt ember akar lenni.

A Nagy Képes Világtörténet ..

az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretetét és összetartást tanul.

A Nagy Képes Világtörténet ..

fejleszti a művelést, táplálja a tudást, nemesíti a lelket.

A Nagy Képes Világtörténet ..

brillians stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatóval gyönyörködhet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságtól Budapestben a

Nagy Képes Világtörténet

czimű művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vevén, hogy eddigél három kötet jelent meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárába Budapestben a szállítástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részletek költségemre postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékessé válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetési arányában szállítandók.

Kelt

Név: _____

Allás: _____